

Bogdan BAJORSKI, Tomasz TOKARSKI

Przestrzenne zróżnicowanie rozwoju ekonomicznego powiatów woj. podkarpackiego¹

Celem artykułu jest statystyczna analiza przestrzennego zróżnicowania rozwoju ekonomicznego powiatów woj. podkarpackiego. Zróżnicowanie to rozważane jest na gruncie takich zmiennych makroekonomicznych, jak: produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na mieszkańca², wartość brutto środków trwałych *per capita*, inwestycje na mieszkańca, płace oraz stopa bezrobocia w latach 2002—2008³.

WSKAŹNIKI ROZWOJU EKONOMICZNEGO WOJ. PODKARPACKIEGO

W tabl. 1 zestawiono dane statystyczne dotyczące wskaźników poziomu rozwoju ekonomicznego woj. podkarpackiego na tle innych województw oraz Polski w latach 2002—2008. Z danych w tej tablicy wynika:

- wartość produkcji sprzedanej przypadającej na mieszkańca woj. podkarpackiego kształtowała się między 62,0% produkcji sprzedanej w Polsce w roku 2008 a 71,8% w roku 2002. Stanowiło to niecałe 50% produkcji sprzedanej przemysłu na mieszkańca woj. śląskiego oraz ok. 154,8% wartości tej zmiennej w woj. lubelskim (średnio w latach 2002—2008),
- wartość brutto środków trwałych przypadających na mieszkańca woj. podkarpackiego kształtowała się na poziomie poniżej 2/3 jej wartości w krajowej gospodarce,
- wielkość inwestycji przypadających na mieszkańca w woj. podkarpackim kształtowała się na poziomie wynoszącym (średnio) ok. 60% inwestycji *per capita* w Polsce,
- pod względem płac woj. podkarpackie w badanych latach znajdowało się na 16 miejscu, a ich poziom wynosił ponad 80% płac w kraju,

¹ Artykuł powstał w ramach projektu badawczego pt. *Zróżnicowanie rozwoju społeczno-ekonomicznego województwa podkarpackiego ze szczególnym uwzględnieniem Tarnobrzega, Mielca i Stalowej Woli*, realizowanego w Wyższej Szkole Handlowej im. B. Markowskiego w Kielcach pod kierunkiem T. Tokarskiego.

² Zmienną makroekonomiczną znacznie lepiej opisującą poziom aktywności ekonomicznej, od produkcji sprzedanej przemysłu na mieszkańca, jest PKB *per capita*. Jednak wielkości tej GUS nie liczy na poziomie powiatu.

³ Zarówno dobór owych zmiennych makroekonomicznych, jak i analizowanego przedziału czasu wynikał z dostępności odpowiednich danych statystycznych dla powiatów na stronie www.stat.gov.pl

TABL. 1. WYBRANE WSKAŹNIKI ROZWOJU EKONOMICZNEGO WOJ. PODKARPACKIEGO NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW ORAZ POLSKI

Zmienne	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002—2008
<i>a</i> Produkcja sprzedana prze-								
<i>b</i> myśłu na mieszkańca	68,9	71,8	67,8	66,5	66,7	64,2	62,0	66,9
<i>c</i> mazowieckie	12	12	12	13	12	13	13	12
	(145,7)	śląskie (150,1)	śląskie (170,5)	śląskie (161,9)	śląskie (162,6)	śląskie (162,8)	śląskie (166,6)	śląskie (159,7)
<i>d</i> lubelskie (45,8)		lubelskie (45,2)	lubelskie (39,5)	lubelskie (39,7)	lubelskie (37,3)	podlaskie (52,5)	lubelskie (41,9)	lubelskie (43,2)
<i>a</i> Wartość brutto środków	62,4	62,1	62,3	62,5	63,0	65,5	66,4	63,4
<i>b</i> trwałych na mieszk-	13	13	13	13	13	12	12	13
<i>c</i> kańca mazowieckie		mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie
	(190,1)	(192,7)	(192,3)	(192,9)	(186,3)	(185,5)	(184,7)	(189,2)
<i>d</i> lubelskie (55,0)		lubelskie (56,2)	lubelskie (56,2)	lubelskie (55,7)	lubelskie (55,2)	lubelskie (51,9)	lubelskie (52,1)	lubelskie (54,6)
<i>a</i> Inwestycje na mieszkań-	58,2	63,7	61,4	65,0	57,5	56,4	57,6	60,0
<i>b</i> ca	13	11	12	14	14	15	14	14
<i>c</i> mazowieckie		mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie
	(197,0)	(188,8)	(188,4)	(181,7)	(169,1)	(167,8)	(170,5)	(180,5)
<i>d</i> lubelskie (46,9)		lubelskie (47,3)	lubelskie (43,7)	lubelskie (47,9)	lubelskie (41,1)	lubelskie (41,0)	lubelskie (51,0)	lubelskie (45,6)
<i>a</i> Place	83,7	84,2	83,8	83,0	82,7	82,8	82,8	83,3
<i>b</i>	16	16	16	16	16	16	16	16
<i>c</i> mazowieckie		mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie
	(129,2)	(129,8)	(128,5)	(128,7)	(128,2)	(128,1)	(127,8)	(128,6)
<i>e</i> Stopa bezrobocia	20,4	20,0	19,4	18,4	17,0	14,5	13,0	17,5
<i>f</i>	7	7	7	7	9	11	12	9
<i>g</i>	19,8	19,9	19,4	18,1	15,9	12,4	9,7	16,5
<i>h</i> mazowieckie		mazowieckie	mazowieckie	małopolskie	małopolskie	wielkopolskie	wielkopolskie	mazowieckie
	(15,1)	(15,2)	(15,2)	(14,1)	(12,3)	(9,1)	(6,5)	(12,9)
<i>i</i> warmińsko-		warmińsko-	warmińsko-	warmińsko-	warmińsko-	warmińsko-	warmińsko-	warmińsko-
-mazurskie		-mazurskie	-mazurskie	-mazurskie	-mazurskie	-mazurskie	-mazurskie	-mazurskie
	(30,8)	(30,5)	(29,4)	(27,9)	(24,8)	(20,0)	(16,5)	(25,7)

a — wartość zmiennej w woj. podkarpackim (Polska=100); *b* — miejsce woj. podkarpackiego w rankingu województw (kolejność malejąca); *c* — województwo o najwyższej wartości badanego wskaźnika (Polska=100); *d* — województwo o najniższej wartości badanego wskaźnika (Polska=100); *e* — stopa bezrobocia w woj. podkarpackim w %; *f* — miejsce woj. podkarpackiego w rankingu województw (kolejność rosnąca); *g* — stopa bezrobocia w woj. podkarpackim w % w województwie o najniższej stopie bezrobocia; *h* — stopa bezrobocia w % w województwie o najwyższej stopie bezrobocia.

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych na stronie www.stat.gov.pl.

- przeciętnie w latach 2002—2008 stopa bezrobocia w woj. podkarpackim wynosiła ok. 17,5%, co klasyfikowało województwo na 9 miejscu w kraju. Stopa ta była o 1 p.proc. wyższa od stopy bezrobocia w Polsce.

ZRÓŻNICOWANIE ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW WOJ. PODKARPACKIEGO

W tabl. 2 przedstawiono dane statystyczne opisujące przestrzenne zróżnicowanie produkcji sprzedanej przemysłu przypadającej na mieszkańca w powiatach woj. podkarpackiego w latach 2002—2008. Z danych tych można wyciągnąć następujące wnioski:

- zdecydowanie najwyższą wartością tej zmiennej charakteryzowały się powiaty mielecki i stalowowolski. Powiat mielecki w latach 2002—2008 znalazł się na 27 pozycji wśród 379 powiatów ze względu na wielkość tej zmiennej makroekonomicznej, zaś powiat stalowowolski na 34 pozycji;

**TABL. 2. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU
NA MIESZKAŃCA W POWIATACH WOJ. PODKARPACKIEGO**

Powiaty <i>a</i> — Polska = 100 <i>b</i> — miejsce wśród 379 polskich powiatów <i>c</i> — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Mielecki <i>a</i>	172,9	176,4	187,8	168,8	176,4	176,6	155,5	173,0
<i>b</i>	25	25	20	30	27	28	37	27
<i>c</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
Stalowowolski <i>a</i>	146,8	147,6	148,9	153,9	159,7	161,2	155,0	154,0
<i>b</i>	39	39	41	37	36	33	38	34
<i>c</i>	3	3	2	2	2	2	2	2
Krosno <i>a</i>	155,6	173,8	132,8	135,8	140,9	146,9	136,0	144,8
<i>b</i>	32	28	53	48	47	42	49	43
<i>c</i>	2	2	3	3	3	3	3	3
Dębicki <i>a</i>	137,4	136,8	121,4	123,3	121,1	114,2	114,3	122,7
<i>b</i>	48	47	59	56	63	70	68	56
<i>c</i>	4	4	4	4	4	4	4	4
Rzeszów <i>a</i>	113,6	113,3	107,7	108,5	104,0	95,3	94,8	104,2
<i>b</i>	77	71	76	69	81	99	91	77
<i>c</i>	5	5	5	5	5	6	5	5
Leżajski <i>a</i>	106,1	112,9	74,4	77,1	76,9	74,8	66,7	81,9
<i>b</i>	82	72	140	133	133	136	158	126
<i>c</i>	6	6	9	7	8	7	8	6
Tarnobrzeski <i>a</i>	62,8	71,0	76,1	74,1	88,7	96,6	87,9	81,3
<i>b</i>	179	154	136	140	102	95	105	129
<i>c</i>	10	10	7	9	6	5	6	7
Ropczycko-sędziszow- ski <i>a</i>	78,3	78,9	75,1	76,6	68,7	69,9	71,2	73,6
<i>b</i>	135	130	139	134	148	146	147	146
<i>c</i>	7	8	8	8	9	8	7	8
Jasielski <i>a</i>	70,2	84,9	83,5	87,8	81,4	56,6	55,0	73,0
<i>b</i>	157	116	113	106	120	191	198	148
<i>c</i>	9	7	6	6	7	10	10	9

**TABL. 2. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU
NA MIESZKAŃCA W POWIATACH WOJ. PODKARPACKIEGO (dok.)**

Powiaty a — Polska = 100 b — miejsce wśród 379 polskich powiatów c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Sanocki	a	70,4	72,4	69,1	67,0	67,7	67,2	66,7	68,4
	b	153	151	155	157	150	156	159	161
	c	8	9	10	10	10	9	9	10
Łańcucki	a	37,1	46,5	40,4	41,8	37,5	38,6	40,9	40,3
	b	266	236	251	244	263	263	252	259
	c	14	11	12	11	11	12	13	11
Przeworski	a	44,9	44,7	38,1	31,2	31,7	38,1	41,4	38,2
	b	243	242	264	300	292	267	249	267
	c	11	12	13	16	15	13	12	12
Tarnobrzeg	a	35,5	31,6	34,4	31,6	36,4	42,0	49,5	38,0
	b	277	293	276	297	273	244	213	270
	c	15	15	14	14	12	11	11	13
Krośnieński	a	43,2	43,2	42,9	36,9	31,3	31,4	35,0	37,0
	b	250	248	247	271	296	298	275	276
	c	12	13	11	12	16	15	15	14
Kolbuszowski	a	40,2	37,3	32,1	33,7	34,3	35,6	36,0	35,4
	b	256	263	292	287	283	279	271	284
	c	13	14	16	13	13	14	14	15
Rzeszowski	a	27,9	30,0	28,3	26,3	27,1	26,8	28,3	27,7
	b	311	304	311	316	315	320	306	317
	c	17	18	18	18	18	16	16	16
Bieszczadzki	a	25,7	26,2	30,5	25,7	25,8	26,0	25,7	26,5
	b	325	320	302	320	323	323	319	321
	c	20	19	17	19	19	17	17	17
Przemysł	a	30,7	30,4	26,2	26,6	25,6	25,9	21,2	26,2
	b	296	300	322	314	325	324	335	323
	c	16	17	19	17	20	18	18	18
Jarosławski	a	25,9	30,5	32,3	31,3	30,9	17,2	18,4	26,1
	b	323	298	290	299	300	348	347	324
	c	19	16	15	15	17	20	19	19
Niżański	a	9,0	12,5	17,6	22,9	33,0	25,2	14,7	20,0
	b	372	366	348	331	287	326	354	344
	c	24	24	20	20	14	19	21	20
Brzozowski	a	15,9	16,6	14,9	18,0	17,1	17,1	17,8	16,9
	b	356	359	359	348	351	350	348	352
	c	22	23	23	21	21	21	20	21
Leski	a	26,0	22,0	17,0	15,3	12,7	11,7	12,1	15,9
	b	322	337	351	356	361	361	360	357
	c	18	21	21	22	23	23	23	22
Strzyżowski	a	18,4	16,7	14,2	13,8	13,9	13,6	13,0	14,5
	b	352	358	363	359	359	358	357	361
	c	21	22	24	23	22	22	22	23
Lubaczowski	a	9,4	23,0	15,6	7,5	6,0	7,8	7,2	10,4
	b	371	332	357	371	375	371	373	369
	c	23	20	22	24	24	24	24	24
Przemyski	a	7,7	6,8	5,2	5,0	3,6	4,4	3,9	5,0
	b	377	375	378	377	377	377	376	377
	c	25	25	25	25	25	25	25	25

Źródło: jak przy tabl. 1.

- w powiatach Krosno, dębickim i Rzeszów produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na mieszkańca w latach 2002—2008 była wyższa od tej, którą notowano w skali całej gospodarki.

Tabl. 3 zawiera dane statystyczne opisujące przestrzenne zróżnicowanie wartości brutto środków trwałych na mieszkańca w powiatach woj. podkarpackiego w latach 2002—2008. Z tablicy tej płyną następujące wnioski:

- zdecydowanie najwyższym poziomem wartości tej zmiennej charakteryzował się powiat sanocki (150,6% wartości w skali całej gospodarki, 30 miejsce w Polsce). Warto również zwrócić uwagę na bardzo wysoką dynamikę tej zmiennej w badanym okresie. Jej wielkość wzrosła tam ze 126,0% wartości w Polsce w roku 2002 do 206,1% w 2008 r.⁴;

TABL. 3. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH NA MIESZKAŃCA W POWIATACH WOJ. PODKARPACKIEGO

Powiaty a — Polska = 100 b — miejsce wśród 379 polskich powiatów c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Sanocki	a	126,0	126,4	125,5	122,5	130,5	206,1	203,4	150,6
	b	51	49	49	51	46	17	17	30
	c	3	4	4	4	3	1	1	1
Rzeszów	a	162,8	135,6	140,0	138,0	140,3	129,1	129,7	138,9
	b	31	41	40	36	39	46	47	38
	c	1	2	1	1	1	4	4	2
Krosno	a	138,8	136,6	138,3	133,3	139,1	132,5	137,1	136,5
	b	42	40	42	42	42	44	40	41
	c	2	1	2	3	2	3	2	3
Mielecki	a	85,9	131,4	129,8	134,3	121,6	132,8	132,5	124,6
	b	80	47	47	41	54	43	45	49
	c	6	3	3	2	4	2	3	4
Stalowowolski	a	121,2	117,7	116,8	116,9	116,9	113,4	114,8	116,7
	b	52	56	54	55	58	57	56	57
	c	4	5	5	5	5	5	5	5
Tarnobrzeg	a	94,4	88,1	83,5	82,3	82,6	76,8	76,4	83,1
	b	74	81	90	90	95	99	100	87
	c	5	6	7	7	7	7	8	6
Leżajski	a	81,9	81,3	84,4	84,7	85,1	80,9	79,7	82,5
	b	88	92	88	87	86	89	97	88
	c	7	7	6	6	6	6	7	7
Przemyśl	a	77,2	76,5	75,8	74,6	72,7	68,1	67,3	73,0
	b	97	98	100	102	110	123	124	106
	c	8	8	8	8	8	9	9	8
Dębicki	a	62,2	64,9	63,3	67,6	71,5	71,7	82,6	69,5
	b	123	117	125	117	113	113	89	113
	c	10	9	9	9	9	8	6	9

⁴ W liczbach bezwzględnych wartość brutto środków trwałych przypadających na mieszkańca powiatu sanockiego wzrosła z ok. 32,7 tys. zł w roku 2002 do 63,1 tys. zł w 2008 r. (w cenach stałych z 2007 r.).

**TABL. 3. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE WARTOŚCI BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH
NA MIESZKAŃCA W POWIATACH WOJ. PODKARPACKIEGO (dok.)**

Powiaty a — Polska = 100 b — miejsce wśród 379 polskich powiatów c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Jasielski	a	68,4	60,3	60,2	59,5	59,5	59,9	60,2	61,1
	b	109	130	134	142	148	143	142	140
	c	9	10	10	11	11	11	11	10
Tarnobrzeski	a	48,7	51,5	58,7	60,8	63,5	64,0	64,3	59,1
	b	172	166	141	137	138	130	129	146
	c	12	11	11	10	10	10	10	11
Jarosławski	a	54,2	48,8	47,3	48,2	46,8	42,9	40,4	46,7
	b	151	183	196	190	202	224	236	200
	c	11	12	12	12	12	12	12	12
Łańcucki	a	36,8	33,9	34,7	36,6	36,0	37,3	40,0	36,6
	b	236	258	257	250	254	251	240	247
	c	13	14	13	13	13	13	13	13
Ropczycko-sędziszow- ski	a	33,1	34,3	34,5	33,0	35,1	35,5	36,4	34,6
	b	258	256	259	264	262	263	260	259
	c	15	13	14	14	14	14	14	14
Bieszczadzki	a	33,2	32,0	32,0	31,1	30,9	29,2	29,9	31,1
	b	257	265	270	276	290	297	292	284
	c	14	15	15	15	15	15	15	15
Przeworski	a	32,3	27,8	27,4	28,5	29,3	28,8	28,5	28,9
	b	264	291	303	294	296	299	302	295
	c	16	18	16	16	16	16	16	16
Leski	a	28,3	28,3	25,1	24,3	25,0	25,3	27,0	26,1
	b	285	285	314	315	315	316	309	309
	c	18	16	18	17	17	17	17	17
Krośnieński	a	29,0	28,1	26,8	22,9	22,1	22,1	21,5	24,5
	b	280	289	307	325	336	334	336	319
	c	17	17	17	19	20	20	20	18
Kolbuszowski	a	22,9	22,8	24,1	24,3	23,6	22,4	23,1	23,3
	b	319	319	323	316	324	331	327	324
	c	19	19	19	18	18	19	19	19
Rzeszowski	a	18,9	20,7	20,2	21,3	22,8	24,0	25,3	22,0
	b	334	332	339	337	334	322	320	334
	c	20	20	20	20	19	18	18	20
Lubaczowski	a	16,2	17,3	18,0	20,5	19,9	16,4	16,4	17,8
	b	348	349	348	342	345	356	360	350
	c	21	21	21	21	21	22	21	21
Niżański	a	7,9	12,1	14,4	16,6	19,1	20,9	16,4	15,5
	b	378	363	356	353	347	339	361	355
	c	24	22	22	22	22	21	22	22
Brzozowski	a	10,5	11,2	10,6	10,2	11,0	12,1	12,6	11,2
	b	368	370	374	375	373	372	370	373
	c	23	23	23	23	23	23	23	23
Strzyżowski	a	10,5	9,9	9,9	9,6	9,9	9,6	10,3	10,0
	b	367	375	377	376	377	376	375	377
	c	22	24	24	24	24	24	24	24
Przemyski	a	6,3	6,3	6,5	6,5	6,5	6,0	6,1	6,3
	b	379	379	379	379	379	379	379	379
	c	25	25	25	25	25	25	25	25

Źródło: jak przy tabl. 1.

- w powiatach: Rzeszów (138,9%), Krosno (136,5%), mieleckim (124,6%) i stalowowolskim (116,7%) wartość brutto środków trwałych na mieszkańca przekraczała wielkość tej zmiennej w skali całej gospodarki;
- powiaty: Tarnobrzeg (83,1%), leżajski (82,5%), Przemyśl (73,0%), dębicki (69,5%), jasielski (61,1%) i tarnobrzeczski ziemski (59,1%) charakteryzowały się w latach 2002—2008 wartością brutto środków trwałych *per capita* wyższą od 50% wartości tej zmiennej makroekonomicznej w całej gospodarce;
- w pozostałych powiatach woj. podkarpackiego wartość brutto środków trwałych na mieszkańca kształtowała się między 46,7% w pow. jarosławskim (200 miejsce w Polsce) a 6,3% w pow. przemyskim ziemskim (379 miejsce w kraju)⁵.

Z kolei w tabl. 4 zestawiono dane statystyczne ilustrujące przestrzenne zróżnicowanie inwestycji przypadających na mieszkańca woj. podkarpackiego. Z danych tych wynika:

TABL. 4. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE INWESTYCJI NA MIESZKAŃCA W POWIATACH WOJ. PODKARPACKIEGO

Powiaty a — Polska = 100 b — miejsce wśród 379 polskich powiatów c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Rzeszów a	244,9	191,7	178,1	187,3	149,9	141,0	157,1	172,7
b	12	15	20	21	30	33	27	21
c	1	1	1	1	1	2	1	1
Krosno a	130,4	123,9	151,2	127,0	115,0	142,6	77,1	121,1
b	40	44	31	49	52	32	115	44
c	3	3	2	2	2	1	5	2
Stalowowolski a	63,5	57,3	99,1	109,6	86,2	107,2	126,2	97,0
b	111	162	71	60	100	61	47	71
c	6	11	4	4	5	3	2	3
Mielecki a	94,0	102,0	94,4	111,9	91,2	96,8	83,1	95,1
b	76	60	84	56	89	71	99	74
c	4	4	5	3	4	4	4	4
Tarnobrzeczski a	132,2	174,1	142,8	46,6	78,3	68,6	48,2	90,6
b	38	22	35	222	114	141	220	80
c	2	2	3	13	6	6	13	5
Dębicki a	58,2	78,4	84,1	100,2	106,1	87,5	85,4	86,9
b	128	98	100	73	61	88	95	91
c	7	6	6	5	3	5	3	6
Jasielski a	50,2	81,7	49,4	56,9	64,0	53,8	51,9	57,5
b	155	88	199	179	150	186	208	174
c	8	5	9	7	7	8	10	7
Tarnobrzeg a	67,9	60,8	39,1	54,4	62,9	60,9	49,3	56,2
b	102	142	261	188	153	164	217	179
c	5	8	14	10	8	7	11	8

⁵ Na podobnie niskim poziomie znajdowały się jedynie jeszcze w kraju powiaty lipnowski (woj. kujawsko-pomorskie 9,5%) i strzyżowski (woj. podkarpackie prawie 10%).

**TABL. 4. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE INWESTYCJI NA MIESZKAŃCA
W POWIATACH WOJ. PODKARPACKIEGO (dok.)**

Powiaty a — Polska = 100 b — miejsce wśród 379 polskich powiatów c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Sanocki	a	43,3	38,5	55,8	55,8	51,5	50,0	58,4	51,3
	b	203	248	177	183	193	208	176	210
	c	9	15	7	8	9	9	7	9
Przemyśl	a	28,6	60,3	50,8	55,0	45,4	40,5	56,8	48,5
	b	280	146	193	186	220	252	179	222
	c	15	9	8	9	10	13	8	10
Leżajski	a	39,1	53,4	37,5	58,8	39,1	45,8	48,7	46,2
	b	228	179	269	172	248	227	219	234
	c	11	12	15	6	14	10	12	11
Ropczycko-sędziszow- ski	a	41,2	30,2	40,0	43,8	43,0	33,6	72,1	45,2
	b	216	289	255	242	233	287	129	241
	c	10	16	13	16	11	15	6	12
Kolbuszowski	a	32,2	23,1	24,2	44,8	27,5	43,0	55,6	37,8
	b	261	329	333	234	309	239	185	272
	c	13	19	20	14	17	11	9	13
Niżański	a	13,5	58,9	40,3	52,2	32,1	42,5	19,1	35,9
	b	357	156	253	199	289	241	347	285
	c	22	10	11	12	16	12	20	14
Rzeszowski	a	30,5	52,1	34,6	32,2	40,2	32,9	31,7	35,7
	b	269	182	281	290	243	290	297	286
	c	14	13	16	18	12	16	15	15
Łańcucki	a	21,2	26,2	29,2	52,4	39,6	26,8	41,7	34,6
	b	324	306	309	198	245	314	240	292
	c	17	18	18	11	13	18	14	16
Jarosławski	a	38,3	38,6	47,3	44,5	32,6	19,1	29,7	34,1
	b	232	247	211	236	283	343	304	294
	c	12	14	10	15	15	20	16	17
Przeworski	a	19,9	20,3	40,2	42,7	27,1	33,9	19,9	28,9
	b	331	339	254	245	314	284	340	319
	c	19	20	12	17	18	14	19	18
Lubaczowski	a	16,9	62,1	29,2	17,7	14,3	12,8	18,6	22,7
	b	341	137	308	354	367	368	348	346
	c	20	7	17	23	23	24	21	19
Bieszczadzki	a	24,2	17,6	25,8	19,7	24,6	13,9	27,1	21,8
	b	303	348	326	345	328	363	316	348
	c	16	21	19	22	19	23	17	20
Leski	a	20,3	28,8	21,6	26,4	18,7	15,3	17,4	20,4
	b	329	295	344	318	352	358	354	354
	c	18	17	22	19	21	22	22	21
Krośnieński	a	12,9	10,4	15,2	20,9	21,9	30,1	16,0	19,1
	b	364	371	365	341	343	299	359	361
	c	23	24	23	20	20	17	24	22
Przemyski	a	7,2	17,1	24,2	20,0	12,1	20,7	25,6	18,9
	b	376	350	334	343	372	334	321	362
	c	25	22	21	21	24	19	18	23
Brzozowski	a	11,2	16,3	12,5	16,4	18,2	17,5	16,6	15,9
	b	371	354	372	360	355	352	355	368
	c	24	23	24	24	22	21	23	24
Strzyżowski	a	13,7	10,0	11,2	11,7	7,6	9,2	6,3	9,5
	b	353	372	373	370	378	373	378	378
	c	21	25	25	25	25	25	25	25

Źródło: jak przy tabl. 1.

- zdecydowanie najwyższym poziomem inwestycji przypadających na mieszkańca woj. podkarpackiego charakteryzował się powiat Rzeszów, ponieważ inwestycje w latach 2002—2008 osiągnęły 172,7% wielkości tej zmiennej w Polsce, co pozwoliło osiągnąć 21 miejsce w kraju;
- również w pow. Krosno ta wielkość była wyższa niż średnio w Polsce (121,1% średniej krajowej). Powiat ten znalazł się na 44 miejscu w kraju;
- w powiatach: stalowowolskim, mieleckim, tarnobrzesckim ziemskim, dębickim, jasielskim, Tarnobrzeg oraz sanockim wartość analizowanej zmiennej była wyższa niż 50% wartości tej zmiennej w skali całej gospodarki;
- w pozostałych powiatach woj. podkarpackiego wielkość ta kształtowała się na poziomie między 48,5% a 9,5% (pow. strzyżowski, 378 miejsce) inwestycji na mieszkańca w skali całej gospodarki.

Z danych w tabl. 5, opisujących przestrzenne zróżnicowanie płac w woj. podkarpackim, można sformułować wniosek, że w żadnym z powiatów woj. podkarpackiego poziom płac nie był wyższy od średniej krajowej (Adamczyk i in., 2009; Jabłoński, Tokarski, 2010). Najbliżej przeciętnego poziomu płac w Polsce znalazł się pow. Rzeszów, odnotowane tam płace stanowiły (średnio) 95,8% płac w kraju (47 miejsce wśród polskich powiatów).

TABL. 5. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE PŁAC W POWIATACH WOJ. PODKARPACKIEGO

Powiaty a — Polska = 100 b — miejsce wśród 379 polskich powiatów c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Rzeszów	a	93,9	95,0	95,2	96,4	95,7	95,4	98,4	95,8
	b	62	56	52	42	49	45	33	47
	c	1	1	1	1	1	1	1	1
Tarnobrzescki	a	86,2	89,5	91,1	88,2	89,0	88,3	83,8	87,9
	b	116	87	74	81	78	89	135	92
	c	4	2	2	2	2	3	3	2
Stalowowolski	a	86,9	86,8	85,1	83,8	85,9	88,8	89,0	86,8
	b	106	110	120	133	107	87	78	103
	c	2	4	4	5	3	2	2	3
Leski	a	83,4	86,1	84,9	84,8	85,2	85,9	83,0	84,7
	b	146	116	129	116	109	109	147	124
	c	6	5	6	3	4	4	4	4
Mielecki	a	82,6	84,0	86,2	83,3	84,6	84,3	82,4	83,9
	b	161	143	107	140	116	126	155	133
	c	8	7	3	6	5	5	5	5
Leżajski	a	86,3	88,4	84,1	82,2	82,6	82,3	81,8	83,7
	b	115	95	139	151	145	157	164	136
	c	3	3	7	8	6	6	7	6
Dębicki	a	82,6	83,9	84,9	83,9	81,8	80,9	80,4	82,5
	b	162	145	125	130	156	175	183	151
	c	9	8	5	4	7	8	9	7

**TABL. 5. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE PŁAC W POWIATACH
WOJ. PODKARPACKIEGO (dok.)**

Powiaty a — Polska = 100 b — miejsce wśród 379 polskich powiatów c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Przemyśl	a 84,1	84,4	83,4	82,2	80,9	80,8	81,9	82,4
b	136	132	146	150	177	178	161	154
c	5	6	8	7	9	9	6	8
Jasielski	a 80,2	81,3	81,1	80,4	79,7	80,3	80,0	80,4
b	201	188	189	188	194	188	194	191
c	15	11	11	10	10	11	11	9
Jarosławski	a 79,2	80,2	78,6	80,6	81,8	81,5	80,2	80,4
b	226	209	240	183	158	167	192	193
c	16	15	15	9	8	7	10	10
Sanocki	a 80,8	82,7	81,4	79,1	79,1	77,9	76,5	79,4
b	190	162	182	226	208	237	268	208
c	13	9	9	14	11	13	15	11
Przeworski	a 80,9	80,4	81,2	79,7	76,2	78,4	78,9	79,3
b	185	205	188	207	273	226	216	210
c	11	13	10	12	15	12	12	12
Tarnobrzeg	a 83,1	81,4	79,8	79,3	78,3	77,6	76,4	79,2
b	150	184	215	220	224	242	272	213
c	7	10	12	13	13	14	16	13
Ropczycko-sędziszow- ski	a 80,9	80,2	79,5	79,9	78,5	77,2	76,7	78,8
b	186	208	221	202	216	250	263	223
c	12	14	13	11	12	15	14	14
Bieszczadzki	a 77,5	76,6	76,7	77,2	77,0	80,5	80,4	78,1
b	266	282	276	257	244	184	180	240
c	18	19	17	15	14	10	8	15
Krosno	a 81,6	80,8	78,3	76,0	74,7	74,5	72,8	76,6
b	173	193	244	285	307	313	343	275
c	10	12	16	18	20	20	22	16
Przemyski	a 74,1	75,6	75,4	76,4	76,0	75,5	77,6	75,9
b	333	309	306	273	277	293	246	295
c	22	22	21	16	16	16	13	17
Kolbuszowski	a 77,8	76,6	75,9	75,8	75,4	75,4	74,1	75,7
b	260	283	293	292	291	294	325	298
c	17	20	19	19	17	17	18	18
Lubaczowski	a 76,3	77,0	78,8	74,4	74,7	74,6	72,9	75,4
b	289	276	237	315	305	309	342	306
c	19	18	14	21	19	19	21	19
Krośniński	a 80,5	77,5	76,3	73,9	73,6	73,9	72,7	75,3
b	195	260	283	327	330	329	344	309
c	14	16	18	22	22	23	23	20
Rzeszowski	a 75,4	76,0	75,5	76,1	74,2	74,2	74,1	75,0
b	309	299	304	281	318	320	326	316
c	21	21	20	17	21	21	19	21
Brzozowski	a 73,7	73,8	75,0	75,2	74,8	74,9	75,9	74,8
b	338	338	314	304	304	302	283	319
c	23	24	22	20	18	18	17	22
Łańcucki	a 75,4	77,3	74,4	73,9	72,4	73,4	71,9	73,9
b	308	267	324	328	346	336	352	335
c	20	17	23	23	24	24	24	23
Niżański	a 72,0	72,5	73,2	71,4	73,1	74,1	73,2	72,8
b	360	354	342	354	338	326	339	348
c	25	25	25	25	23	22	20	24
Strzyżowski	a 73,3	74,1	73,8	71,8	71,4	71,6	71,4	72,4
b	346	334	333	350	358	353	361	353
c	24	23	24	24	25	25	25	25

Źródło: jak przy tabl. 1.

Z tabl. 6, w której zestawiono dane statystyczne opisujące przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia rejestrowanego w powiatach woj. podkarpackiego, wynika co następuje (Adamczyk i in., 2008; Tokarski, 2008a; Misiak i in., 2010; Jabłoński, Tokarski, 2010):

- kierunek zmian stopy bezrobocia w powiatach woj. podkarpackiego był zgodny zarówno z kierunkiem zmian w województwie, jak i w całej gospodarce. Oznacza to, że w okresach, w których stopa bezrobocia w Polsce rosła (spadała), zazwyczaj rosła (spadała) ona zarówno w woj. podkarpackim, jak i w jego powiatach;
- najniższą stopą bezrobocia charakteryzowały się dwa powiaty grodzkie: Krosno (7,5%, 8 miejsce wśród powiatów w kraju) oraz Rzeszów (8,5%, 15 miejsce);
- warto zauważyć, że południowa część powiatu jasielskiego, znaczna część powiatów przemyskiego i lubaczowskiego oraz powiaty leski i bieszczadzki to obszary, na których w czasie Akcji „Wisła” w 1947 r. wysiedlono rdzenną ludność ukraińską, łemkowską i bojkowską, a na ich miejsce sprowadzono Polaków. Tam też założono państwowe gospodarstwa rolne, które zlikwidowano na początku transformacji systemowej w Polsce. Stało się to przyczyną wysokiego bezrobocia o charakterze strukturalnym na tym obszarze.

TABL. 6. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE STOPY BEZROBOCIA W POWIATACH WOJ. PODKARPACKIEGO

Powiaty a — w % b — miejsce wśród 379 polskich powiatów (kolejność rosnąca) c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego (kolejność rosnąca)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Krosno a	10,3	9,3	8,1	8,3	6,7	4,8	5,2	7,5
b	20	7	5	8	10	16	37	8
c	2	1	1	1	1	1	1	1
Rzeszów a	9,8	9,5	9,4	9,2	8,1	7,3	6,0	8,5
b	15	8	9	14	21	52	50	15
c	1	2	2	2	2	2	2	2
Stalowowolski a	15,2	16,8	15,7	14,8	12,4	9,8	10,0	13,5
b	98	81	78	83	86	109	153	91
c	5	3	3	3	3	3	3	3
Mielecki a	15,2	17,2	15,8	15,5	12,9	10,7	10,8	14,0
b	95	89	81	94	96	128	176	101
c	4	4	4	4	4	4	5	4
Rzeszowski a	14,9	19,2	19,0	18,6	16,5	15,1	11,4	16,4
b	93	126	141	155	179	226	191	150
c	3	6	9	9	10	12	7	5
Przeworski a	15,3	18,0	18,9	18,5	16,4	14,4	13,7	16,5
b	101	105	136	153	176	211	242	151
c	6	5	6	8	9	10	11	6
Dębicki a	17,7	20,6	19,0	18,9	16,4	13,1	10,3	16,6
b	156	147	138	162	175	189	161	155
c	12	9	8	10	8	5	4	7
Tarnobrzeg a	18,8	20,0	18,5	18,3	15,4	13,5	13,1	16,8
b	175	140	128	149	146	197	223	159
c	17	7	5	6	5	6	8	8

**TABL. 6. PRZESTRZENNE ZRÓŻNICOWANIE STOPY BEZROBOCIA W POWIATACH
WOJ. PODKARPACKIEGO (dok.)**

Powiaty <i>a</i> — w % <i>b</i> — miejsce wśród 379 polskich powiatów (kolejność rosnąca) <i>c</i> — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego (kolejność rosnąca)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Tarnobrzewski	<i>a</i> 17,3	20,5	18,9	18,4	16,2	13,8	13,6	17,0
	<i>b</i> 141	146	137	151	172	201	240	163
	<i>c</i> 10	8	7	7	7	7	10	9
Łańcucki	<i>a</i> 18,4	21,2	19,9	18,9	16,7	14,5	13,5	17,6
	<i>b</i> 172	163	155	165	184	215	237	180
	<i>c</i> 16	10	11	12	11	11	9	10
Sanocki	<i>a</i> 19,5	23,9	22,0	18,3	16,0	13,9	10,9	17,8
	<i>b</i> 187	212	200	148	164	202	182	187
	<i>c</i> 19	17	15	5	6	8	6	11
Jarosławski	<i>a</i> 17,3	21,4	19,8	19,8	18,7	16,9	15,1	18,4
	<i>b</i> 140	165	153	184	227	271	275	199
	<i>c</i> 9	12	10	13	16	17	15	12
Leżajski	<i>a</i> 17,6	22,6	20,6	18,9	18,5	16,3	14,8	18,5
	<i>b</i> 152	188	170	164	220	255	269	200
	<i>c</i> 11	13	13	11	12	14	14	13
Krośnieński	<i>a</i> 18,1	23,5	21,7	21,2	18,6	14,0	13,8	18,7
	<i>b</i> 162	206	192	213	223	205	244	205
	<i>c</i> 14	15	14	16	13	9	12	14
Kolbuszowski	<i>a</i> 17,1	23,1	22,4	21,0	18,7	16,4	15,1	19,1
	<i>b</i> 137	202	202	205	228	259	276	213
	<i>c</i> 8	14	17	15	17	15	16	15
Przemyśl	<i>a</i> 19,9	21,3	20,3	20,1	18,6	17,0	16,7	19,1
	<i>b</i> 196	164	165	191	224	273	302	214
	<i>c</i> 21	11	12	14	14	18	18	16
Ropczycko-sędziszow- ski	<i>a</i> 18,1	23,7	22,3	21,4	18,6	15,7	14,7	19,2
	<i>b</i> 165	208	201	221	225	238	268	217
	<i>c</i> 15	16	16	17	15	13	13	17
Jasielski	<i>a</i> 19,1	24,1	23,6	22,0	19,5	16,8	16,2	20,2
	<i>b</i> 179	217	224	231	240	267	289	236
	<i>c</i> 18	19	20	18	18	16	17	18
Przemyski	<i>a</i> 16,7	24,0	23,4	22,7	21,1	19,1	17,9	20,7
	<i>b</i> 131	216	220	246	268	299	314	247
	<i>c</i> 7	18	19	20	20	19	19	19
Lubaczowski	<i>a</i> 17,8	24,3	23,3	22,4	20,4	19,8	18,0	20,9
	<i>b</i> 157	222	217	240	256	308	315	251
	<i>c</i> 13	20	18	19	19	20	20	20
Niżański	<i>a</i> 20,4	26,4	23,9	23,3	21,4	20,1	19,4	22,1
	<i>b</i> 209	254	232	253	273	313	327	274
	<i>c</i> 22	22	21	21	21	21	21	21
Strzyżowski	<i>a</i> 19,7	26,2	24,9	25,5	24,2	22,0	20,1	23,2
	<i>b</i> 191	253	253	282	305	336	333	284
	<i>c</i> 20	21	22	22	22	23	22	22
Leski	<i>a</i> 20,9	28,2	27,1	26,5	25,3	22,9	22,4	24,8
	<i>b</i> 216	278	280	289	316	347	355	300
	<i>c</i> 23	23	23	23	23	25	24	23
Brzozowski	<i>a</i> 22,2	29,9	28,2	28,2	25,4	22,8	23,6	25,8
	<i>b</i> 235	296	289	305	319	346	368	316
	<i>c</i> 24	24	24	24	24	24	25	24
Bieszczadzki	<i>a</i> 27,1	31,9	30,4	29,1	27,1	21,5	21,4	26,9
	<i>b</i> 301	318	318	320	337	327	342	327
	<i>c</i> 25	25	25	25	25	22	23	25

Źródło: jak przy tabl. 1.

W tabl. 7 przedstawiono pozycje (rangi) powiatów w rankingu powiatów woj. podkarpackiego, zaś w tabl. 8 owe rangi w rankingu wszystkich powiatów polskich. Przedstawione sumy rang stanowią taksonomiczne wskaźniki rozwoju ekonomicznego badanych powiatów. Wynika to stąd, że im mniejsze są sumy rang, tym przeciętnie wyższą pozycję zajmował dany powiat w rankingach powiatów woj. podkarpackiego. Z przedstawionych w tabl. 7 i 8 rankingów powiatów woj. podkarpackiego wyciągnąć można następujące wnioski:

- w pierwszej grupie kwintylowej o najwyższym poziomie rozwoju ekonomicznego znalazły się powiaty: Rzeszów, stalowowolski, mielecki, Krosno i dębicki. Są to prężne miasta, będące ośrodkami rozwoju regionalnego (Rzeszów) lub lokalnego (Krosno) oraz trzy powiaty (stalowowolski, mielecki i dębicki) o dobrze rozwiniętym przemyśle;

**TABL. 7. KLASYFIKACJA ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW
WOJ. PODKARPACKIEGO ZE WZGLĘDU NA POZYCJE ZAJMOWANE
W WOJEWÓDZTWIE W LATACH 2002—2008**

Powiaty	Pozycja (ranga) w województwie ze względu na					Suma rang
	produkcję sprzedaną przemysłu na miesz- kańca ^a	wartość brutto środków trwałych na miesz- kańca ^a	inwestycje na miesz- kańca ^a	płace ^a	stopę bezrobocia ^b	
Rzeszów	5	2	1	1	2	11
Stalowowolski	2	5	3	3	3	16
Mielecki	1	4	4	5	4	18
Krosno	3	3	2	16	1	25
Dębicki	4	9	6	7	7	33
Tarnobrzegi	7	11	5	2	9	34
Sanocki	10	1	9	11	11	42
Leżajski	6	7	11	6	13	43
Tarnobrzeg	13	6	8	13	8	48
Jasielski	9	10	7	9	18	53
Przemyśl	18	8	10	8	16	60
Przeworski	12	16	18	12	6	64
Ropczycko-sędziszowski	8	14	12	14	17	65
Jarosławski	19	12	17	10	12	70
Łańcucki	11	13	16	23	10	73
Rzeszowski	16	20	15	21	5	77
Kolbuszowski	15	19	13	18	15	80
Leski	22	17	21	4	23	87
Krośnieński	14	18	22	20	14	88
Bieszczadzki	17	15	20	15	25	92
Niżański	20	22	14	24	21	101
Lubaczowski	24	21	19	19	20	103
Przemyski	25	25	23	17	19	109
Brzozowski	21	23	24	22	24	114
Strzyżowski	23	24	25	25	22	119

^a 1 — najwyższa wartość badanej zmiennej w województwie, 25 — najniższa wartość badanej zmiennej w województwie.
^b 1 — najniższa wartość badanej zmiennej w województwie, 25 — najwyższa wartość badanej zmiennej w województwie.
 Źródło: jak przy tabl. 1.

- w drugiej grupie kwintylowej, a więc w grupie powiatów o dość wysokim poziomie rozwoju ekonomicznego, znalazły się powiaty: tarnobrzesci ziemski⁶, sanocki, leżajski, jasielski i Tarnobrzeg;
- do trzeciej grupy kwintylowej zaliczono powiaty: Przemyśl, ropczycko-sędziszowski, jarosławski, przeworski i łańcucki;
- w czwartej grupie kwintylowej, czyli o niskim poziomie rozwoju ekonomicznego, znalazły się powiaty: rzeszowski ziemski, kolbuszowski, leski, krośnieński ziemski oraz bieszczadzki;
- wśród powiatów o najniższym poziomie rozwoju ekonomicznego były w latach 2002—2008 powiaty: niżański, lubaczowski, przemyski ziemski, brzozowski i strzyżowski (głównie rolnicze);
- warto również zaznaczyć, że mimo różnic w klasyfikacji powiatów w tabl. 7 i 8, grupy kwintylowe powiatów pokrywają się. Świadczy o tym również bardzo wysoki współczynnik korelacji Pearsona pomiędzy sumami rang w powiatach w tabl. 7 i 8. Współczynnik ów wynosi bowiem ok. 0,988.

**TABL. 8. KLASYFIKACJA ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW
WOJ. PODKARPACKIEGO ZE WZGLĘDU NA POZYCJE ZAJMOWANE W POLSCE
W LATACH 2002—2008**

Powiaty	Pozycja (ranga) w Polsce ze względu na					Suma rang
	produkcję sprzedaną przemysłu na miesz- kańca ^a	wartość brutto środków trwałych na miesz- kańca ^a	inwestycje na miesz- kańca ^a	plac ^a	stopę bezrobocia ^b	
Rzeszów	77	38	21	47	15	198
Stalowowolski	34	57	71	103	91	356
Mielecki	27	49	74	133	101	384
Krosno	43	41	44	275	8	411
Dębicki	56	113	91	151	155	566
Tarnobrzesci	129	146	80	92	163	610
Leżajski	126	88	234	136	200	784
Sanocki	161	30	210	208	187	796
Jasielski	148	140	174	191	236	889
Tarnobrzeg	270	87	179	213	159	908
Przemyśl	323	106	222	154	214	1019
Ropczycko-sędziszowski	146	259	241	223	217	1086
Jarosławski	324	200	294	193	199	1210
Przeworski	267	295	319	210	151	1242
Łańcucki	259	247	292	335	180	1313
Kolbuszowski	284	324	272	298	213	1391
Rzeszowski	317	334	286	316	150	1403
Krośnieński	246	319	361	309	205	1440
Leski	357	309	354	124	300	1444

a 1 — najwyższa wartość badanej zmiennej w Polsce, 379 — najniższa wartość badanej zmiennej w Polsce. b 1 — najniższa wartość badanej zmiennej w Polsce, 379 — najwyższa wartość badanej zmiennej w Polsce.

⁶ Warto podkreślić, że pow. tarnobrzesci ziemski jest jedynym powiatem ziemskim w woj. podkarpackim, który w klasyfikacjach wyprzedził odpowiadający mu pow. grodzki. Dobrze to świadczy o otoczeniu Tarnobrzega, źle zaś o samym mieście, które, jak się wydaje, nadal nie może poradzić sobie z efektami likwidacji „Siarkopolu”.

**TABL. 8. KLASYFIKACJA ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW
WOJ. PODKARPACKIEGO ZE WZGLĘDU NA POZYCJĘ ZAJMOWANE W POLSCE
W LATACH 2002—2008 (dok.)**

Powiaty	Pozycja (ranga) w Polsce ze względu na					Suma rang
	produkcję sprzedaną przemysłu na miesz- kańca ^a	wartość brutto środków trwałych na miesz- kańca ^a	inwestycje na miesz- kańca ^a	płace ^a	stopę bezrobocia ^b	
Bieszczadzki	321	284	348	240	327	1520
Niżański	344	355	285	348	274	1606
Lubaczowski	369	350	346	306	251	1622
Przemyski	377	379	362	295	247	1660
Brzozowski	352	373	368	319	316	1728
Strzyżowski	361	377	378	353	284	1753

a 1 — najwyższa wartość badanej zmiennej w Polsce, 379 — najniższa wartość badanej zmiennej w Polsce. *b* 1 — najniższa wartość badanej zmiennej w Polsce, 379 — najwyższa wartość badanej zmiennej w Polsce.

Źródło: jak przy tabl. 1.

TAKSONOMICZNE WSKAŹNIKI ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW WOJ. PODKARPACKIEGO

W prostych analizach taksonomicznych zastosowano następującą procedurę⁷:

- I. Określono zbiór stymulant i destymulant, złożony z rozważanych zmiennych. W zbiorze tym stymulantami rozwoju ekonomicznego są: produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na mieszkańca, wartość brutto środków trwałych *per capita*, inwestycje przypadające na mieszkańca oraz płace, zaś destymulantą — stopa bezrobocia.
- II. Destymulantę zamieniono na stymulantę, licząc jej odwrotność.
- III. Uzyskane w ten sposób stymulanty wystandaryzowano (znormalizowano) zgodnie z równaniem:

$$s_{ijt} = \frac{x_{ijt}}{\max_{it}(x_{ijt})} \quad (1)$$

gdzie indeksy *i* odnoszą się do powiatów, *j*-stymulant, *t*-lat, zaś x_{ijt} to wartość *j*-tej stymulanty w *i*-tym powiecie w roku t^B . x_{ijt} to wartość *j*-tej stymulanty w *i*-tym powiecie w roku *t*, natomiast s_{ijt} oznacza wartość wystandaryzowanej *j*-tej stymulanty w *i*-tym powiecie w roku *t*. Wystandaryzowane

⁷ Procedura taka wykorzystywana była m.in. w pracach Tokarskiego (2005, 2008b); Tokarskiego, Stępnia, Wojnarowskiego (2006). Alternatywne metody analiz taksonomicznych znaleźć można m.in. w pracach: Berbeki (1999); Majewskiego (1999); Tokarskiego, Gabryjelskiej, Krajewskiego, Mackiewicza (1999); Rogut, Tokarskiego (2002); Gajewskiego (2002, 2003); Kaczorowskiego (2004).

⁸ W prowadzonych analizach wykorzystano dane statystyczne dotyczące wszystkich powiatów w Polsce po to, by określić pozycję powiatów woj. podkarpackiego (pod względem taksonomicznych wskaźników rozwoju ekonomicznego) w kraju.

stymulanty s_{ijt} , określone przez równanie (1), charakteryzują się tym, że wartość każdej z nich należy do przedziału $[0;1]$. Wartość 1 (0) oznacza, iż w i -tym powiecie w roku t j -ta stymulanta uzyskała maksymalną (minimalną) wartość wśród powiatów w rozważanym przedziale czasu.

IV. Następnie policzono wskaźniki rozwoju ekonomicznego oparte na odległości w przestrzeni euklidesowej, dane wzorem:

$$E_{it} = \sqrt{\sum_{j=1}^5 (1 - s_{ijt})^2} \quad (2)$$

Wskaźniki taksonomiczne (2) mierzą odległości w przestrzeni euklidesowej i -tego powiatu w roku t od hipotetycznego powiatu wzorca, który charakteryzowałby się maksymalną wartością każdej z badanych stymulant. Wskaźniki (2) należą do przedziału $(0; \sqrt{5}) \approx (0; 2,236)$. Gdyby wartość wskaźnika (2) była równa 0, to dany powiat charakteryzowałby się maksymalną wartością każdej z badanych stymulant. Im wyższa jest zaś wartość wskaźnika, tym niższy jest poziom rozwoju ekonomicznego danego powiatu.

Policzone taksonomiczne wskaźniki rozwoju ekonomicznego powiatów woj. podkarpackiego w latach 2002—2008 zestawiono w tabl. 9. Z danych w tej tablicy wyciągnąć można następujące wnioski:

- na początku badanego okresu pierwszą grupę kwintylową (czyli grupę o najwyższym poziomie rozwoju ekonomicznego) tworzyły powiaty: Rzeszów, Krosno, stalowowolski, mielecki i sanocki. W roku 2008 najlepiej rozwiniętym ekonomicznie powiatem okazał się powiat stalowowolski, następnie powiaty: Rzeszów, mielecki, sanocki i Krosno;
- w drugiej grupie kwintylowej, a zatem w grupie powiatów o względnie wysokim poziomie rozwoju ekonomicznego, znalazły się powiaty: dębicki, tarnobrzegi ziemski, leżajski, jasielski i Tarnobrzeg;

TABL. 9. TAKSONOMICZNE WSKAŹNIKI ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW WOJ. PODKARPACKIEGO

Powiaty a — wartość wskaźnika b — miejsce wśród 379 polskich powiatów (kolejność rosnąca) c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego (kolejność rosnąca)		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Rzeszów	a	1,54049	1,56493	1,55147	1,53631	1,52865	1,51162	1,47918	1,53038
	b	25	38	39	31	34	44	39	38
	c	1	1	2	1	1	3	2	1
Mielecki	a	1,64466	1,57696	1,55074	1,54741	1,53476	1,48203	1,49178	1,54691
	b	66	41	38	37	38	36	44	41
	c	4	2	1	2	2	1	3	2

**TABL. 9. TAKSONOMICZNE WSKAŹNIKI ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW
WOJ. PODKARPACKIEGO (cd.)**

Powiaty <i>a</i> — wartość wskaźnika <i>b</i> — miejsce wśród 379 polskich powiatów (kolejność rosnąca) <i>c</i> — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego (kolejność rosnąca)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Stalowowolski	<i>a</i> 1,63251	1,61976	1,58710	1,57364	1,55214	1,49915	1,46562	1,56142
	<i>b</i> 62	63	55	47	51	38	32	49
	<i>c</i> 3	4	4	3	3	2	1	3
Krosno	<i>a</i> 1,60235	1,58181	1,58175	1,58958	1,56709	1,52503	1,55457	1,57174
	<i>b</i> 49	48	52	58	57	52	72	55
	<i>c</i> 2	3	3	4	4	4	5	4
Sanocki	<i>a</i> 1,68479	1,66825	1,65598	1,65979	1,63735	1,55220	1,53750	1,62798
	<i>b</i> 95	98	97	106	107	63	62	85
	<i>c</i> 5	7	5	6	6	5	4	5
Dębicki	<i>a</i> 1,69610	1,66734	1,65930	1,64134	1,61599	1,60293	1,58081	1,63769
	<i>b</i> 104	96	101	92	88	92	87	94
	<i>c</i> 6	5	7	5	5	6	6	6
Tarnobrzeski	<i>a</i> 1,71286	1,67125	1,65828	1,69927	1,65077	1,62376	1,63846	1,66495
	<i>b</i> 122	101	100	145	114	108	132	111
	<i>c</i> 8	8	6	9	7	7	7	7
Leżajski	<i>a</i> 1,69625	1,66774	1,69247	1,67902	1,67039	1,64870	1,64224	1,67097
	<i>b</i> 106	97	125	115	132	137	137	119
	<i>c</i> 7	6	8	7	8	8	8	8
Jasielski	<i>a</i> 1,73156	1,70313	1,70720	1,69784	1,68232	1,68345	1,67297	1,69692
	<i>b</i> 144	124	143	140	141	171	173	146
	<i>c</i> 10	9	9	8	9	10	10	9
Tarnobrzeg	<i>a</i> 1,71642	1,72039	1,72858	1,72059	1,70074	1,68206	1,67258	1,70591
	<i>b</i> 125	149	184	175	165	170	172	166
	<i>c</i> 9	10	10	10	10	9	9	10
Przemyśl	<i>a</i> 1,74699	1,72583	1,72916	1,72490	1,72128	1,70978	1,68789	1,72083
	<i>b</i> 176	159	185	181	198	211	199	192
	<i>c</i> 11	11	11	11	11	11	12	11
Ropczycko-sędziszow- ski	<i>a</i> 1,76199	1,75390	1,74449	1,73835	1,73047	1,71864	1,67831	1,73231
	<i>b</i> 206	215	214	206	218	228	182	215
	<i>c</i> 12	12	12	12	12	12	11	12
Jarosławski	<i>a</i> 1,77508	1,76648	1,76069	1,75393	1,74744	1,75640	1,74342	1,75763
	<i>b</i> 241	243	248	244	250	301	297	271
	<i>c</i> 13	13	13	13	13	15	15	13
Łańcucki	<i>a</i> 1,79679	1,78056	1,78192	1,76603	1,76709	1,75536	1,73264	1,76863
	<i>b</i> 296	279	300	268	290	299	274	291
	<i>c</i> 17	14	15	14	14	14	13	14
Przeworski	<i>a</i> 1,79030	1,78626	1,77484	1,77577	1,77829	1,75095	1,74719	1,77194
	<i>b</i> 280	294	279	284	315	292	307	302
	<i>c</i> 14	16	14	15	16	13	17	15
Kolbuszowski	<i>a</i> 1,80033	1,79818	1,79620	1,78260	1,78187	1,75755	1,73962	1,77948
	<i>b</i> 301	319	324	302	321	304	287	311
	<i>c</i> 19	21	19	16	17	16	14	16
Bieszczadzki	<i>a</i> 1,79825	1,79615	1,78562	1,78820	1,77667	1,76616	1,74593	1,77957
	<i>b</i> 298	314	305	316	314	317	302	312
	<i>c</i> 18	20	16	18	15	17	16	17
Leski	<i>a</i> 1,79652	1,78279	1,79063	1,78696	1,78255	1,77181	1,76327	1,78208
	<i>b</i> 293	284	314	315	324	326	324	314
	<i>c</i> 16	15	18	17	18	19	18	18

**TABL. 9. TAKSONOMICZNE WSKAŹNIKI ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW
WOJ. PODKARPACKIEGO (dok.)**

Powiaty a — wartość wskaźnika b — miejsce wśród 379 polskich powiatów (kolejność rosnąca) c — miejsce wśród 25 powiatów woj. podkarpackiego (kolejność rosnąca)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Średnio w latach 2002— —2008
Krośnieński a	1,79582	1,79311	1,78984	1,79587	1,79183	1,77475	1,77459	1,78797
b	289	307	313	331	340	332	345	323
c	15	17	17	19	21	21	20	19
Rzeszowski a	1,81668	1,79566	1,80023	1,79696	1,78482	1,77320	1,76535	1,79041
b	334	311	332	334	329	327	331	327
c	20	19	20	20	19	20	19	20
Niżański a	1,84542	1,81500	1,81259	1,80114	1,78767	1,76855	1,79048	1,80298
b	377	353	354	341	334	321	364	353
c	24	22	22	21	20	18	22	21
Lubaczowski a	1,83062	1,79534	1,80610	1,81867	1,81477	1,80711	1,79885	1,81021
b	361	310	342	366	369	367	370	362
c	21	18	21	22	23	23	23	22
Brzozowski a	1,83679	1,82698	1,82577	1,81898	1,81108	1,79890	1,78688	1,81505
b	374	368	372	367	363	360	358	367
c	23	23	23	23	22	22	21	23
Strzyżowski a	1,83630	1,83096	1,83039	1,83112	1,82652	1,81642	1,81096	1,82610
b	371	376	378	377	377	375	378	376
c	22	24	24	25	24	25	25	24
Przemyski a	1,84858	1,83563	1,83220	1,82955	1,82871	1,81486	1,79956	1,82701
b	378	377	379	376	378	373	371	378
c	25	25	25	24	25	24	24	25

Ź r ó d ł o: jak przy tabl. 1.

- trzecia grupa kwintylowa składała się z powiatów: Przemyśl, ropczycko-sędziszowski, jarosławski, łańcucki oraz przeworski;
- powiaty: kolbuszowski, bieszczadzki, leski, krośnieński ziemski i rzeszowski ziemski tworzyły czwartą grupę kwintylową;
- ostatnia grupa kwintylowa, a więc grupa powiatów o najniższym poziomie rozwoju ekonomicznego, w roku 2002 złożona była z powiatów: lubaczowskiego, strzyżowskiego, brzozowskiego, niżańskiego i przemyskiego ziemskiego. W roku 2008 kolejność powiatów w tej grupie kwintylowej przedstawiała się następująco: powiaty brzozowski, niżański, lubaczowski, przemyski ziemski i strzyżowski;
- warto również zwrócić uwagę, iż składy badanych grup kwintylowych były raczej stabilne. Świadczy to o względnie stabilnym przestrzennym zróżnicowaniu rozwoju ekonomicznego powiatów woj. podkarpackiego.

W tabl. 10 zestawiono względne zmiany taksonomicznych wskaźników rozwoju ekonomicznego powiatów woj. podkarpackiego w latach 2002—2008. Znaleźć tam można także występujące wówczas zmiany pozycji powiatów na krajowej i wojewódzkiej liście rankingowej. Z tabl. 10 wynika m.in., że:

- powiaty woj. podkarpackiego mogły poszczycić się spadkiem taksonomicznych wskaźników rozwoju ekonomicznego w latach 2002—2008. Oznacza to, że we wszystkich powiatach tego województwa wystąpił wówczas wzrost poziomu rozwoju ekonomicznego;
- najwyższe, przekraczające 10%, względne spadki taksonomicznego wskaźnika rozwoju ekonomicznego w omawianych latach zanotował powiat stalowowolski;
- najniższy wzrost poziomu rozwoju ekonomicznego miały powiaty: leski, jarosławski, lubaczowski, strzyżowski i krośnieński ziemski;
- 11 powiatów awansowało w ogólnopolskiej klasyfikacji taksonomicznych wskaźników rozwoju ekonomicznego w latach 2002—2008, zaś pozostałe 14 spadło;
- jeśli rozważa się zmiany pozycji powiatów pod względem taksonomicznego wskaźnika rozwoju ekonomicznego wewnątrz województwa, to okazuje się, że 12 poprawiło swoje miejsce, a 10 pogorszyło, natomiast powiaty dębicki, jasielski oraz Tarnobrzeg nie zmieniły pozycji.

TABL. 10. WZGLĘDNE ZMIANY TAKSONOMICZNYCH WSKAŹNIKÓW ROZWOJU EKONOMICZNEGO POWIATÓW WOJ. PODKARPACKIEGO ORAZ ICH POZYCJI NA LISTACH RANKINGOWYCH MIĘDZY ROKIEM 2002 A 2008

Powiaty	Względna zmiana taksonomicznego wskaźnika rozwoju ekonomicznego w %	Zmiana pozycji na liście rankingowej ^a	
		krajowej	wojewódzkiej
Stalowowolski	-10,22	↑30	↑2
Mielecki	-9,30	↑22	↑1
Sanocki	-8,74	↑33	↑1
Dębicki	-6,80	↑17	ta sama pozycja
Ropczycko-sędziszowski	-4,75	↑24	↑1
Tarnobrzęski	-4,34	↑10	↑1
Rzeszów	-3,98	↓14	↓1
Łańcucki	-3,57	↑22	↑4
Jasielski	-3,38	↓29	ta sama pozycja
Przemyśl	-3,38	↓23	↓1
Kolbuszowski	-3,37	↑14	↑5
Leżajski	-3,18	↓31	↓1
Krosno	-2,98	↓23	↓3
Niżański	-2,98	↑13	↑2
Bieszczadzki	-2,91	↓4	↑2
Rzeszowski	-2,83	↑3	↑1
Brzozowski	-2,72	↑16	↑2
Przemyski	-2,65	↑7	↑1
Tarnobrzeg	-2,55	↓47	ta sama pozycja
Przeworski	-2,41	↓27	↓3
Leski	-1,85	↓31	↓2
Jarosławski	-1,78	↓56	↓2
Lubaczowski	-1,74	↓9	↓2
Strzyżowski	-1,38	↓7	↓3
Krośnieński	-1,18	↓56	↓5

^a znak „↑” oznacza awans, zaś znak „↓” spadek w rankingu.

Źródło: jak przy tabl. 1.

Na wykresach 1 i 2 zilustrowano wartości taksonomicznych wskaźników rozwoju ekonomicznego oraz pozycje w rankingu krajowym w latach 2002—2008 powiatów: Rzeszów, Krosno, Przemyśl i Tarnobrzeg. Okazuje się, że:

- Rzeszów i Krosno charakteryzowały się znacznie wyższym poziomem rozwoju ekonomicznego od Tarnobrzega i Przemyśla;
- Rzeszów w rankingu krajowym spadł z miejsca 25 w roku 2002 na miejsce 39 w roku 2008;
- Krosno w roku 2002 znajdowało się na miejscu 49 w kraju, by spaść na miejsce 72 w roku 2008;
- na początku badanego okresu Tarnobrzeg znajdował się na 125 pozycji w kraju, natomiast w roku 2008 znalazł się na 172 miejscu;
- Przemyśl w roku 2002 znajdował się na 176 pozycji w Polsce. W roku 2008 przesunął się na pozycję 199;
- najwyższy, wśród rozważanych miast, spadek taksonomicznego wskaźnika rozwoju ekonomicznego wystąpił w Rzeszowie (o 3,98%), najniższy natomiast w Tarnobrzegu (2,55%).

Podsumowanie

Prowadzone analizy można podsumować:

- I. Woj. podkarpackie należy do słabiej rozwiniętych ekonomicznie regionów ze względu na badane zmienne makroekonomiczne.
- II. Rozważając poziom rozwoju ekonomicznego powiatów woj. podkarpackiego wśród wszystkich 379 powiatów w latach 2002—2008, w pierwszej grupie kwintylowej znalazły się 4 powiaty tego województwa (Rzeszów, mielecki, stalowowolski i Krosno); w drugiej grupie powiaty: sanocki, dębicki, tarnobrzegi, przemyśl i ropczycko-sędziszowski; w trzeciej grupie powiaty: Tarnobrzeg, Przemyśl i ropczycko-sędziszowski; w czwartej grupie były powiaty: jarosławski, łańcucki i przeworski. Pozostałe 10 powiatów (kolbuszowski, bieszczadzki, leski, krośnieński ziemski, rzeszowski ziemski, niżański, lubaczowski, brzozowski, strzyżowski oraz przemyski ziemski) należało do grupy naj słabiej rozwiniętych ekonomicznie powiatów w Polsce.
- III. Warto podkreślić, że Przemyśl i Tarnobrzeg, które do 1999 r. były stolicami starych województw, charakteryzowały się znacząco niższym poziomem rozwoju ekonomicznego od Rzeszowa i Krosna.
- IV. Powiaty grodzkie woj. podkarpackiego (z wyjątkiem Tarnobrzega) notowały znacznie wyższy poziom rozwoju od odpowiadających im powiatów ziemskich.
- V. Najwyższe stopy wzrostu taksonomicznych wskaźników rozwoju ekonomicznego w analizowanym przedziale czasu występowały w powiatach: stalowowolskim, mieleckim i sanockim (najniższe występowały w powiatach: krośnieńskim ziemskim, strzyżowskim, lubaczowskim, jarosławskim i leskim).

VI. Wnioskiem bardziej ogólnym jest to, że funkcję centralnego ośrodka rozwoju ekonomicznego w woj. podkarpackim pełni jego stolica — Rzeszów. Miasta stanowiące ośrodki rozwoju lokalnego to: Mielec, Stalowa Wola, Krosno oraz (w mniejszym stopniu) Sanok i Dębica. Gorzej zaś z tej funkcji wywiązują się Tarnobrzeg i Przemyśl, które po dwudziestu latach transformacji dość słabo radzą sobie z realiami gospodarki rynkowej.

mgr Bogdan Bajorski — Wyższa Szkoła Handlowa im. B. Markowskiego w Kielcach,
prof. dr. hab. Tomasz Tokarski — UJ, Wyższa Szkoła Handlowa im. B. Markowskiego w Kielcach

LITERATURA

- Adamczyk A., Tokarski T., Włodarczyk R. W. (2008), *Zróżnicowanie bezrobocia w województwach małopolskim i podkarpackim*, „Wiadomości Statystyczne”, nr 5
- Adamczyk A., Tokarski T., Włodarczyk R. W. (2009), *Przestrzenne zróżnicowanie płac w Polsce*, „Gospodarka Narodowa”, nr 9
- Berbeka J. (1999), *Porównanie poziomu życia w krajach Europy Środkowej*, „Wiadomości Statystyczne”, nr 8
- Gajewski P. (2002), *Regionalne zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego Polski w latach dziewięćdziesiątych*, praca magisterska napisana w Katedrze Ekonomii Uniwersytetu Łódzkiego pod kierunkiem E. Kwiatkowskiego
- Gajewski P. (2003), *Zróżnicowanie rozwoju gospodarczego w latach 90.*, „Wiadomości Statystyczne”, nr 11
- Jabłoński Ł., Tokarski T. (2010), *Taksonomiczne wskaźniki przestrzennego zróżnicowania rozwoju powiatów*, opracowanie przesłane do redakcji „Studiów Prawno-Ekonomicznych”
- Kaczorowski P. (2004), *Efekty restrukturyzacji a prywatyzacja przedsiębiorstw. Analiza oparta na miarach taksonomicznych*, praca doktorska napisana w Instytucie Ekonomii Uniwersytetu Łódzkiego pod kierunkiem S. Krajewskiego
- Kwiatkowski E. (red.) (2008), *Zróżnicowanie rozwoju polskich regionów. Elementy teorii i próba diagnozy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź
- Majewski S. (1999), *Szeregowanie krajów przy pomocy Diagramu Czekanowskiego i Taksonomicznego Miernika Rozwoju*, „Wiadomości Statystyczne”, nr 8
- Misiak T., Sulima A., Tokarski T. (2010), *Czy w polskich powiatach występuje efekt konwergencji realnej?*, [w:] W. Kwiatkowska, E. Kwiatkowski (2010)
- Rogut A., Tokarski T. (2002), *Regional diversity of employment structure and outflows from unemployment to employment in Poland*, „International Journal of Manpower”, vol. 23, No. 1
- Tokarski T. (2005), *Statystyczna analiza regionalnego zróżnicowania wydajności pracy, zatrudnienia i bezrobocia w Polsce*, Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Warszawa
- Tokarski T. (2008 a), *Przestrzenne zróżnicowanie bezrobocia rejestrowanego w Polsce w latach 1999—2006*, „Gospodarka Narodowa”, nr 7—8
- Tokarski T. (2008 b), *Taksonomiczne wskaźniki rozwoju ekonomicznego polskich województw*, [w:] E. Kwiatkowski (2008), *Zróżnicowanie rozwoju polskich regionów. Elementy teorii i próba diagnozy*
- Tokarski T., Gabryjelska A., Krajewski P., Mackiewicz M. (1999), *Determinanty regionalnego zróżnicowania PKB, zatrudnienia i płac*, „Wiadomości Statystyczne”, nr 8
- Tokarski T., Stępień W., Wojnarowski J. (2006), *Zróżnicowanie poziomu rozwoju społeczno-ekonomicznego regionów*, „Wiadomości Statystyczne”, nr 7—8

SUMMARY

The article presents a statistical analysis of the diversification in poviat economic development of the Podkarpackie voivodship in years 2002—2008. The diversification is presented by such indicators as sold industry production, fixed assets gross value as well as investment per one inhabitant. Wages and unemployment rates are taken into account, too.

РЕЗЮМЕ

Статья представляет статистический анализ пространственной дифференциации экономического развития повятов подкарпатского воеводства в 2002—2008 гг. Эта дифференциация представляется на фоне таких экономических показателей, как стоимость реализованной промышленной продукции, валовая стоимость основных средств и капиталовложения в пересчете на душу населения. Во внимание принимались также зарплата и показатель безработицы.